

Lublin, 17 lipiec 2024 r.

Dr hab. n. med. Marta Tarczyńska, prof. UM
Katedra Ortopedii, Klinika Ortopedii i Traumatologii
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Ośrodek Ortopedii Arthros
20-093 Lublin, ul. Chodźki 31 lokal 55

e-mail: martatarczyn@o2.pl

Recenzja

pracy doktorskiej pt.:

**„Ocena późnych wyników endoprotezoplastyki
przedziału przyśrodkowego stawu kolanowego metodą Oxford”**

autorstwa

Kacpra Machunika

Promotor: **prof. dr hab. n. med. Łukasz Kołodziej**

Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych to częsta przyczyna niewydolności bólowej i niesprawności funkcjonalnej, skutkujących pogarszaniem się komfortu życia. W większości przypadków niedomoga w przebiegu artrozy stawów kolanowych prowadzi do konieczności leczenia. Kiedy nieskuteczne stają się metody leczenia bezoperacyjnego chirurg sięga do arsenału metod operacyjnych. W przypadkach zmian zwyrodnieniowych jednego przedziału stawu wykorzystuje się wtedy między innymi protezoplastykę, której według światowych danych piśmienniczych wyniki zarówno wczesne, jak i odległe są korzystne.

Temat przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej Pana Kacpra Machunika wpisuje się w cele, które stawia przed sobą polskie środowisko ortopedyczne - ocenę odległych wyników protezoplastyki jednoprzędziałowej stawu kolanowego, ponieważ w dostępnej literaturze rodzimej brakuje pozycji, które omawiają to zagadnienie, zwłaszcza tak kompleksowo.

Dysertacja ze względu na poruszaną tematykę, zakres badań, wykorzystanie praktycznych narzędzi analizy klinicznej oraz szerokie przedstawienie wyników jest w opinii czytającego monografią wartościową, zwłaszcza dla specjalistów zajmujących się w codziennej praktyce chirurgią stawu kolanowego.

Autor realizując główne cele pracy w liczbie 3 zaprezentował wyniki leczenia, u osób leczonych z powodu jednoprzędziałowej choroby zwyrodnieniowej stawu kolanowego z zastosowaniem protezoplastyki Oxford.

Dysertacja zamknięta jest w 78 stronach. Rozdziały rozprawy obejmują wstęp, cele, materiał i metody badań, wyniki omówione zgodnie z postawionymi hipotezami oraz podsumowanie i dyskusję, jak również wnioski końcowe.

Kolejny fragment rozprawy doktorskiej zawiera spis piśmiennictwa, streszczenia w językach polskim i angielskim; ostatnie zaś rozdziały pracy to wykazy tabel, zdjęć i wykresów. Logiczny układ dysertacji satysfakcjonuje recenzenta.

Część wstępną, w której na podstawie analizy dostępnych baz literaturowych Doktorant prezentuje czytelnikowi informacje dotyczące choroby zwyrodnieniowej oraz metod operacyjnych stosowanych w jej leczeniu czyta się z zaciekawieniem.

Ta część pracy wprowadza czytelnika w istotę poruszanego zagadnienia uzasadniając, że potrzeba podjęcia przez Doktoranta wybranego tematu badawczego i prowadzenie dociekań naukowych są wskazane.

W oparciu o dane zaprezentowane w części wstępnej lekarz Kacper Machunik sformułował jasno cele pracy w liczbie 3.

Kolejne rozdziały zawierają, zgodnie z tytułami, opis materiału i zastosowanych metod badawczych, przy czym zarówno materiał jak i wykorzystane przez Autora narzędzia badawcze odpowiadają tytułowi rozprawy doktorskiej.

U 94 pacjentów przeprowadzano badania przedmiotowe, wypełniono punktowe skale kliniczne oraz zastosowawszy prawidłowo dobrane metody statystyczne przeanalizowano wzajemne zależności. Na tej podstawie Doktorant dokonał oceny wyników leczenia w przedziale od 2 do 13 lat po zabiegu operacyjnym jednoprzedziałowej protezoplastyki stawu kolanowego z zastosowaniem implantu Oxford. W tym miejscu jako Recenzent pragnę stwierdzić, że ocena leczonych pacjentów została przeprowadzona prawidłowo, jednakże brakuje informacji o średnim czasie obserwacji. Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga również fakt, dlaczego skoro obserwacje dotyczące przeżycia protezy umiejscowione zostały w interwałach czasowych 1 rok, 5 lat i 10 lat podano czas obserwacji po interwencji operacyjnej do 13 lat.

Odpowiednio dobrane metody statystyczne pozwoliły Autorowi przejść do wyników. Rozdział ten cechuje dość rzetelna prezentacja uzyskanych danych. Ich omówienie i przedstawienie w formie wykresów i tabel jest przejrzyste, ułatwia czytelnikowi zrozumienie przedstawianych analiz. Szata graficzna opracowana jest dobrze.

Dokonując podsumowania wyników Doktorant dzieli się z czytelnikiem logicznie skonstruowanym omówieniem poruszającym i podejmującym polemikę z innymi autorami odnośnie przyczyny niedomogi bólowej po jednoprzedziałowej protezoplastyce stawu, wyników klinicznych, okresu przeżycia protezy oraz powikłań, które mogą się pojawić po jednoprzedziałowej protezoplastyce. Wnioski płynące z badań łącznie w liczbie 3 w opinii recenzenta są poprawne.

Rozprawa doktorska zawiera piśmiennictwo obejmujące 191 pozycji literatury, zarówno rodzimej, jak i angielskojęzycznej. Bibliografia zawiera zarówno prace starsze, jak i aktualne. Pozycje wymienione zostały przez Doktoranta zgodnie z kolejnością cytowań.

Praca w całości jest zredagowana w sposób staranny, a wykryte błędy redakcyjne nie mają znaczenia w końcowej ocenie. Dysertacja napisana jest poprawną polszczyzną. Styl pisania jest przystępny dla czytającego.

Jako recenzent pragnę zwrócić w tym miejscu uwagę na nieścisłości użyte przez Autora. Pierwsza nieścisłość dotyczy sformułowania „ocena wyników endoprotezoplastyki przedziału przyśrodkowego stawu kolanowego metodą Oxford”. Metodą leczenia jest protezoplastyka jednoprzędziałowa, nie zaś zastosowanie implantu Oxford.. Druga nieścisłość to zamiennie używanie w odniesieniu do okresu obserwacji sformułowań „wyniki późne” i „wyniki średnio późne”. Według recenzenta oba terminy nie powinny być używane, w tym zamiennie, ponieważ okres obserwacji 2 lat nie może być podstawą kwalifikacji wyników w kategoriach średnio późnych i późnych. Zdaniem recenzenta zasadnym wydaje się ograniczenie materiału badawczego do pacjentów z co najmniej 5 letnim okresem obserwacji pooperacyjnych.

Mimo uwag, które mam nadzieję zostaną uwzględnione przez Autora podczas przygotowania pracy do druku, w podsumowaniu pragnę stwierdzić, że praca doktorska Pana Kacpra Machunika jest oryginalnym Jej dorobkiem. Doktorant wykazał się znajomością piśmiennictwa fachowego, doświadczeniem w prowadzeniu badań, dojrzałością w doborze metod, jak również rozważą w interpretacji uzyskanych wyników.

W opinii recenzenta uzyskane przez Doktoranta wyniki i płynące z nich wnioski będące efektem opracowania zagadnienia wyników leczenia z powodu artrozy stawu kolanowego z zastosowaniem jednoprzędziałowej protezoplastyki są cenne.

Biorąc pod uwagę powyższe, uważam, że Dysertacja doktorska Pana Kacpra Machunika spełnia niezbędne wymagania stawiane rozprawom na stopień naukowy doktora, określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie

wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne.

Zwracam się zatem do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie Pana Kacpra Machunika do dalszych, przewidzianych prawem, etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med. Marta Tarczyńska, prof. UM